לשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל (IAVFA) הוכרה על ידי ממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון לאיגוד הערכות השווי היחידי בישראל

ממלא ממקום נשיאת בית המשפט העליון כבוד השופט עוזי פוגלמן הכיר בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל (IAVFA) לאיגוד המקצועי היחידי בארץ הקשור לתחום המומחיות הערכות השווי (כלכלה) וקבע שנציג מטעמה יכהן כחבר בוועדה לבחירת מעריכי שווי (כלכלנים) מטעם בתי המשפט. לשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל תשפיע על רשימת מעריכי השווי (הכלכלנים) העתידית של בתי המשפט.

ב- 6 באוקטובר 2022 התקין שר המשפטים דאז, גדעון סער, את תקנות בתי המשפט (רשימת מומחים מטעם בית המשפט), התשפ"ב- 2022 (להלן: "**התקנות**") כדי לטפל בבעיה חמורה לפיה שופטים ודיינים בתמורה לקבלת שוחד ממנים אנשים שאינם מומחים למומחים מטעם בתי המשפט (בעיה שידועה מזה שנים להנהלת בתי המשפט ולמשרד המשפטים).

בהתאם לתקנות כהגדרתן לעיל, הנהלת בתי המשפט תפעל להקים רשימות מומחים מטעם בתי המשפט בתחומי המומחיות התמחות שונים, לרבות כלכלה (הערכות שווי), אקטואריה וראיית חשבון. מטרתן של רשימות המומחים הללו הינה למנוע את המשך המצב הקיים שבו שופטים בבתי המשפט ובתי הדין בישראל ממנים מינויים לא מקצועיים של לכאורה מומחים מטעם בתי המשפט (שני שרי המשפטים לפחות כמו גם הלשכה המשפטית של הנהלת בתי המשפט התרשמו כי ברוב התיקים שופטים בבתי המשפט ובתי הדין בישראל ממנים כמומחים מטעם בתי המשפט אנשים שאינם ברי סמכא במקרה הטוב ושאינם כשירים בעליל לביצוע המינוי במקרה הרע, והכל רק בשל קרבה אישית שלהם למומחים אלו, קרבה שעליה הם כמובן אינם מוצאים לנכון לדווח לבעלי הדין או לחילופין בתמורה לקבלת שוחד בין אם בכסף ובין אם בשווה כסף) ולייצר מצב חדש שבו השופטים בבתי המשפט ובתי הדין בישראל (ובהמשך גם הדיינים בבתי הדין הרבניים) ימנו מומחים מקצועיים אך ורק מתוך רשימות מומחים שתעמיד לרשותם הנהלת בתי המשפט.

על פי התקנות, לכל אחד מתחומי ההתמחות (כלכלה, אקטואריה, ראיית חשבון וכו') תוקם וועדה לבחירת מומחים לכל אחד מהתחומים בנפרד, כאשר את חברי כל אחת מהוועדות ימנה שר המשפטים, בהסכמת מלאה של ממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון. בכל אחת מהוועדות יהיו חברים: שופט בית משפט מחוזי בדימוס (שיכהן כיו"ר הוועדה), שופט בית משפט שלום בדימוס, הממונה על יחידת המומחים בהנהלת בתי המשפט, נציג לשכת עורכי הדין ונציג איגוד מקצועי הקשור לתחום המומחיות של הוועדה. תקופת הכהונה של חברי כל וועדה היא לשלוש שנים מיום מינוים, וניתן למנותם לתקופת כהונה אחת נוספת.

תפקידי כל וועדה לבחירת מומחים הינם: לאשר בקשה להיכלל ברשימת המומחים בתחום ההתמחות של הוועדה, לעכב או להתלות רישום ברשימת המומחים בתחום ההתמחות של הוועדה וכמובן למחוק מומחה מרשימת המומחים בתחום ההתמחות של הוועדה. ב- 20 ביוני 2023 פרסמה הנהלת בתי המשפט קול קורא (מכרז) להגשת מועמדות להיכלל ברשימת המומחים מטעם בתי המשפט לתחומי התמחות שונים, כגון: כלכלה (הערכות שווי), אקטואריה, ראיית חשבון ועוד, כאשר המועד האחרון להגשת המועמדות הינו יום ה- 18 ביולי 2023.

הבחירה הכפולה בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל (IAVFA)

ב- 4 בספטמבר 2024 לשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל (להלן: "**הלשכה**") הוכרה דה-פקטו על ידי ממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון, כבוד השופט עוזי פוגלמן לאיגוד המקצועי היחיד בישראל הקשור לן לתחום המומחיות בכלכלה (הערכות השווי) והן לתחום המומחיות אקטואריה, ביחד ולחוד, כאשר באותו יום ממש חתם סגן ראש הממשלה ושר המשפטים יריב להסכמה מלאה עם ממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון על כתב המינוי של מייסד ויו"ר הלשכה, האקטואר רועי פולניצר לכהן הן כחבר בוועדה לבחירת מעריכי שווי (כלכלנים) מטעם בתי המשפט והן כחבר בוועדה לבחירת אקטוארים מטעם בתי המשפט, כנציג הלשכה.

מינוי חברים לוועדות לתקנת רשימת מומחים

לפי תקנות בתי המשפט (רשימת מומחים מטעם בית המשפט), התשפ"ב-2022

בהתקף סמכותי לפי תקנה 2(א) ו-(ג) לתקנות בתי המשפט (רשימת מומחים מטעם בית המשפט), התשפ"ב-2022, ובהסכמת ממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון, אני ממנה את האנשים שמם לחברי הוועדות לתקנת רשימת המומחים לפי התקנות האמורות:

(1) השופטת בדימוס יהבה בוסתן – שופטת מחוזי בדימוס – יושבת ראש;

(2) השופט בדימוס יחזקאל הראל או השופט בדימוס יורן יצחק בשן – שופט שלום בדימוס;

(3) עורכת הדין רמית עוקב, או עורכת הדין רונית עמר – ממונה על יחידת המומחים בהנהלת בתי המשפט;

(4) עורכת הדין רינה אגלסקי, עורכת הדין לימור נגלר קרונפלד או עורך הדין שמעון כץ – נציג לשכת עורכי הדין;

(5) לחמקיד נציג איגוד מקצועי לפי תחום המומחיות במפורט להלן:

(א) נעמן רביב – הנדסה אזרחית;

(ב) עודד בנדלר – אדריכלות;

(ג) בפרי גרוסה, סיגלית בת שלמה או יקותיאל שרעבי – שמאות מקרקעין;

(ד) עמוס רגב או אלון קרן – שמאות מלכד שמאות מקרקעין;

(ה) חני רונן, אורית בקר פרץ או ירה דרישר – מודדים מוסמכים;

(ו) רועי פולניצר – כלכלה;

(ז) רועי פולניצר – אקטואריה;

(ח) ויאם חשבון יובל שכטר, ויאם חשבון ירון דייכמן או ויאם חשבון גיא עטר – ראיית חשבון.

בכל דיון של הוועדה ישתתף נציג אחד לכל היותר מכל אחת מהקבוצות הקבועות בס"ק (ג)(1) לתקנות האמורות.

תוקף המינוי לשלוש שנים.

א' באלול התשפ"ד (4 בספטמבר 2024)

(חט 6570-3)

יולקוט הפרסומים 12720, ר' באלול התשפ"ד, 9.9.2024

11764

חשוב להסביר שהמינוי הכפול של האקטואר פולניצר לחבר הן בוועדה לבחירת מעריכי שווי (כלכלנים) כנציג הלשכה והן בוועדה לבחירת אקטוארים כנציג הלשכה על ידי שר המשפטים וממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון הוא הלכה למעשה מינוי כפול של הלשכה. מדוע? אמנם האקטואר פולניצר נבחר כבר סמכא בהערכות השווי, כמומחה לאקטואריה וכבעל מקצוע מוערך בתחומים הללו, אך על פי התקנות, המינוי הוא לנציג של איגוד מקצועי הקשור הן לתחום המומחיות בכלכלה (הערכות שווי) אקטואריה והן לתחום המומחיות אקטואריה.

משכך הם פני הדברים, הרי שסגן ראש הממשלה שר המשפטים וממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון בחרו הלכה למעשה פעם אחת בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל כאיגוד המקצועי היחיד הקשור לתחום המומחיות הערכות שווי (כלכלה) על פני הגופים השונים המתחרים לה.

בנימוקי ההחלטה של סגן ראש הממשלה, שר המשפטים וממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון לבחירה הכפולה בלשכה כאיגוד המקצועי היחידי בארץ הקשור הן לתחום המומחיות כלכלה (הערכות שווי) והן לתחום המומחיות אקטואריה ושנציג מטעמו (האקטואר פולניצר במקרה דנן שלפנינו שמכהן גם כיו"ר הלשכה וגם ייסד אותה) יישב הן בוועדה לבחירת כלכלנים (מעריכי שווי) והן בוועדה לבחירת אקטוארים נאמר:

"אנו בוחרים בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל (IAVFA) כאיגוד המקצועי היחיד הקשור הן לתחום המומחיות אקטואריה והן לתחום המומחיות כלכלה (הערכות שווי), הואיל והתרשמנו שמכלל האיגודים המקצועיים בישראל, הפועלים הן בתחום המומחיות אקטואריה והן בתחום המומחיות כלכלה (הערכות השווי), אשר הגישו בקשה שנציג מטעמם יכהן כחבר בוועדה לבחירת אקטוארים ו/או כחבר בוועדה לבחירת כלכלנים (מעריכי שווי), רק לשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל הנה באמת הארגון המקצועי היחיד בישראל שמוכר ובעל מוניטין הן בתחום המומחיות אקטואריה והן בתחום המומחיות כלכלה (הערכות השווי). הלשכה הוקמה על ידי האקטואר רועי פולניצר בשלהי 2014 והספיקה מאז היוסדה לפרסם 14 גיליוי דעת מקצועיים לאקטוארים ומעריכי שווי, לפתח 9 תוכניות הסמכה לאקטוארים ומעריכי שווי, להסמיך את חבריה בהסמכות מקצועיות שונות בתחומים אלו כולל את מנהל תחום בכיר (הערכות שווי ושינוי מבנה) ברשות המיסים בישראל, לפתוח השתלמויות מקצועיות וקורסים בתחומי האקטואריה והכלכלה (הערכות השווי) ולפרסם כללי אתיקה וסטנדרטים מקצועיים למעריכי שווי בישראל. הסמכותיה ותעודותיה של לשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל בתחומי האקטואריה והערכות השווי הוכרו על ידי רשויות מרשויות שונות של המדינה, וביניהם: רשות המיסים בישראל, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, רשות ניירות ערך, נציבות שירות המדינה, הנהלת בתי המשפט וכיום גם על ידי משרד המשפטים ובית המשפט העליון. בנוסף, הלשכה הינה איגוד מקצועי פעיל אשר נלחם מספר פעמים בכלים משפטיים על מנת לאפשר לחבריו להתמודד במכרזים ובקולות קוראים שמבקרו הפלו את חבריו, כולל ב"קול הקורא להגשת מועמדות להיכלל ברשימת המומחים מטעם בתי המשפט – אקטואריה". התרשמנו שחברי הנהלת הלשכה הם אנשי מקצוע רציניים ביותר. כך למשל, נשיא הלשכה, פרופ' רמי יוסף, המכהן כפרופ' מן המניין באקטואריה ומימון באוניברסיטת בן-גוריון בנגב – מוכר כמומחה בעל שם עולמי בתחום האקטואריה. בנוסף, מייסד ויו"ר הלשכה, האקטואר רועי פולניצר, הנו אוטוריטה מקצועית ידועה ומוכרת בישראל בתחומים של אקטואריה וכלכלה (הערכות שווי), אשר עבר בהצלחה את כל שלבי המכרז הן לתפקיד האקטואר הראשי של רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון והן לתפקיד מנהל תחום הערכות השווי ברשות המיסים בישראל ואף התמודד על משרת המפקח על הבנקים. נשיא הלשכה ויו"ר הלשכה הקימו יחדיו את התוכנית ללימודי תעודה באקטואריה וניהול סיכונים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. וועדה מטעם הלשכה אף הגישה למנהל רשות המיסים בישראל בעבר דו"ח המלצות לקביעת מדיניות להערכת שווי תאגידים, נכסים בלתי מוחשיים ומכשירים פיננסיים עבור עובדי רשות המיסים בישראל ("וועדת פולניצר"). בצד האקדמי-תיאורטי, חברי הלשכה פרסמו מאות מאמרים בעברית ובאנגלית בתחומי האקטואריה והכלכלה (הערכות השווי). בצד המעשי-פרקטי, חברי הלשכה חיברו גיליוי דעת מקצועיים בתחומי האקטואריה והערכות השווי, ערוכים חוות דעת אקטואריות והערכות שווי כלכליות ומתמנים על ידי בתי משפט ובתי דין כאקטואריים וכלכליים מוסמכים. לא נעלמה מעינינו כמובן העובדה שללשכה יש תוכנית דיזיו כלכלית חברתית הנקראת "הערכות שווי ואקטואריה" ברדיו החברתי הראשון (שנפסקה עם תחילת המלחמה) ושהלשכה מפרסמת מדי שבוע, במשך למעלה מ- 470 שבועות ברציפות, ניוזלטר מקצועי הכולל 6-7 מאמרים מקצועיים בתחומי האקטואריה והערכות השווי."

הבחירה הכפולה בלשכה היא לא פחות מתעודת כבוד לכך שהיא כיום גם איגוד מעריכי השווי המוכר היחידי בישראל וגם האיגוד האקטוארי המוכר היחיד בישראל (בין אם מעריכי שווי וראוי חשבון בשוק מודים בכך ובין אם לאו). הפָּרוֹנְטֶרָה שאותה קיבלה הלשכה – להושיב נציג מטעמה "בשולחן השופטים" בתוכנית "רוקדים עם אקטוארים ומעריכי שווי" (הווה אומר- לכהן כחבר בוועדות לבחירת מומחים מטעם בתי המשפט) – פשוט "נתפרה" למידותיה של הלשכה והיא היחידה שיודעת להושיב נציג רציני מטעמה, כזה שיוכל לבחון באופן מקצועי והגון, לנתח בצורה מעמיקה והוגנת ולבסוף גם לסווג לאחת משתי קטגוריות (מקצועית או לא) כל חוות דעת אקטוארית או הערכת שווי בלכלית ששלח כל מועמד ליחידת המומחים של הנהלת בתי המשפט במסגרת בקשתו להיכלל ברשימות מעריכי השווי והאקטוארים מטעם בתי המשפט.

האם הלשכה היא באמת איגוד הערכות שווי מוכר בישראל?

ללשכה יש רקורד מרשים בתחומי הערכות השווי (כלכלה), להלן טעימה קטנה ממנו:

- הלשכה הוקמה בשלהי 2014 על ידי הכלכלנים רועי פולניצר ונועם בלוברג כאיגוד הערכות שווי מקצועי בישראל.
- הלשכה פירסמה 9 גיליוי דעת בתחומי הערכות השווי.
- הלשכה פיתחה תוכנית הסמכה אחת בתחום הערכות שווי מימון תאגידי, תוכנית הסמכה אחת בתחום הערכות שווי מימון כמותי ותוכנית הסמכה אחת בתחום המידול הפיננסי והכלכלי.
- הסמכותיה ותעודותיה של הלשכה בתחומי הערכות השווי הוכרו על ידי גופים שונים של המדינה, וביניהם: רשות המיסים בישראל, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, רשות ניירות ערך, הנהלת בתי המשפט, נציבות שירות המדינה, משרד המשפטים, בית המשפט העליון, חברת הביטוח הממשלתית ענבל, האפוטרופוס הראשי, בתי דין רבניים בישראל ועוד.
- משנת 2015 הלשכה מסמיכה מעריכי שווי בישראל.
- הלשכה פתחה השתלמויות מקצועיות וקורסים בהערכות שווי.
- הלשכה דואגת לקיים מפגשים מקצועיים חודשיים לחברי בתחומי הערכות השווי.
- נשיא הלשכה הינו פרופ' רמי יוסף, פרופ' לאקטואריה ומימון המשמש כיו"ר ארגון הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטת בן-גוריון בנגב (לשעבר ראש המחלקה למנהל עסקים באוניברסיטת בן גוריון בנגב) ומוכר כמומחה בינלאומי בתחום האקטואריה המייעץ למשרד האוצר, בנק ישראל, המוסד לביטוח לאומי, קרנות פנסיה וחברות ביטוח ומשרדי בישראל.
- מייסד ויו"ר הלשכה מעריך השווי רועי פולניצר, היה מועמד לתפקיד ראש תחום הערכות שווי ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, התמודד על תפקיד המפקח על הבנקים בבנק ישראל ומוכר כאוטוריטה מקצועית ידועה בישראל בתחומי הערכות השווי השונים שייעץ לחברות ציבוריות ופרטיות כמו גם לממונה תחום בכיר (אופציות לעובדים) ברשות המיסים בישראל.
- נשיא ויו"ר הלשכה הקימו את התוכנית ללימודי אקטואריה וניהול סיכונים **באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.**
- יו"ר הלשכה כיהן כיו"ר הוועדה לקביעת מדיניות הערכות שווי עבור עובדי **רשות המסים בישראל** ("**וועדת פולניצר**").
- חברי הלשכה עורכים הערכות שווי כלכליות ומתמנים מעת לעת על ידי בתי משפט ובתי דין בישראל כמעריכי שווי מוסמכים.
- חברי הלשכה פרסמו מאות מאמרים מקצועיים בעברית, מאות מאמרים מקצועיים באנגלית ומאות סירטונים בתחומי הערכות השווי.
- חברי הלשכה הגישו את מועמדותם להיכלל ברשימת המומחים מטעם בתי המשפט בתחום כלכלה (הערכות שווי) במסגרת הקול הקורא שפרסמה **הנהלת בתי המשפט**.
- הלשכה בתור איגוד פרופסיונלי של מעריכי שווי נלחמה מספר פעמים בכלים משפטיים על מנת לאפשר לחבריה להתמודד במכרזים ובקולות קוראים בתחומי הערכות השווי אשר במקור הפלו את חבריה.

כמעריך שווי חברות בכלל וסוכנויות ביטוח ותיקי ביטוח בפרט, אני לא מכיר עוד איגוד הערכות שווי בארץ עם רקורד מרשים שכזה בתחומי הערכות השווי ולכן זה גם ממש לא מפתיע אותי שממלא מקום נשיאת בית המשפט העליון הכיר דווקא בלשכה כאיגוד המקצועי היחידי בארץ הקשור לתחום המומחיות הערכות שווי, שנציג מטעמו יישב בוועדה לבחירת מעריכי שווי מטעם בתי המשפט!!!

לעניות דעתי שני הגופים הטוענים להיות מתחרים של לשכה בתחום הערכות השווי, ממש כמו גם שני הגופים הטוענים להיות מתחרים של לשכה בתחום האקטואריה ספגו מפלה כבדה, בכך שבעצם הבחירה בלשכה הן לאיגוד הערכות השווי המקצועי היחידי בישראל שנציג מטעמו יכהן כחבר בוועדה לבחירת מעריכי שווי מטעם בתי המשפט, הרי שלמעשה אף אחד מאותם גופים מתחרים לא הוכר לא ע"י בית המשפט העליון ולא ע"י משרד המשפטים לא כאיגוד הערכות שווי מוכר בישראל ולא כאיגוד אקטוארי מוכר בישראל, אלא רק הלשכה שאותה ייסד ומוביל מאז הקמתה מעריך השווי והכלכלן רועי פולניצר.

הכותב מר דוד בכר משמש כאחראי תחום תכנון פיננסי בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל והינו מעריך שווי (CFV), מתכנן פיננסי (CFP) ויועץ פנסיוני (CLU).